02.12.83

147

HI HA UNA CATALUNYA PACIFISTA ?

Jordi Solé Tura

Les enquestes publicades darrerament semblen coincidir en una important constatació: que al nostre país hi ha un sentiment antibel.licista majoritari. Les enquestés es refereixen al conjunt d'Espanya i no especifiquen res quant a la distribució territorial d'aquest estat d'opinió.

Jo no disposo en aquest moment de dades relatives a Catalunya, però hi ha un fet prou evident que ens pot servir, si més no, de punt de comparació. Parlo, evidentment, de la concentració per la pau que es va celebrar fa unes setmanes a la Plaça dels Països Catalans de Barcelona, amb el suport dels principals partits, de l'Ajuntament de Barcelona i de la Generalitat. Sumant amb generositat, els assistents no passavem gaire dels 5.000 (cinc mil).La majoria pertanyien al PSUC o al PCC i alguns dels partits que hi donaven suport no van passar d'això, del simple suport verbal. La festa -- perquè la concentració va tenir un contingut de festa -- va tenir igualment un aire somort, malgrat els esforços dels organitzadors i dels participants.

Si hem de judicar per aquell acte, el sentiment pacificista del poble català és més aviat tebi. Jo em resisteixo a treure aquesta conclusió i crec que l'acte de referència no pot ser l'únic element de judici,primer perquè Barcelona no és tot Catalunya i segon perquè en l'organització mateixa de l'acte hi devien confluir factors difícils d'analitzar però sens dubte capaços d'influir profundament en el resultat final.

Ara,dit això,haig d'afegir immmediatament que més enllà d'actes i d'enquestes hi ha una evident incapacitat de mobilització de la majoria de la població catalana per qüestions d'abast general i per problemes que van més enllà del nostre horitzó català immediat.

Hi pot haver avui una causa més noble, més urgent,més indiscutible, menys partidista i més col.lectiva que la causa de la pau ? La realitat de Catalunya és indestriable de la del conjunt d'Espanya i de la d'Europa. I Europa és avui un continent petit, dividit en múltiples fronteres , en múltiples llengües, en sistèmes socials diferents, mancat de recursos energètics fonamentals,ocupat militarment per les dues superpotències i ara ple d'armes nuclears instal.lades i controlades exclusivament per aquestes mateixes superpotències.

La decisió dels governants nord-americans d'instal.lar els missils Pershing i Cruise a Europa i la decisió soviètica de contrarestar això amb l'augment del seus propi potencial nuclear converteixen tot el territori europeu en el teatre immediat d'una potencial guerra nuclear i transformen el concepte de sobirania en pur i simple paper mullat.

Quin sentit té, al capdavall, la nostra lluita per l'autogovern, per la nostra afirmació com a poble si no som capaços de vincular-la a la causa general de la defensa de la pau, de la lluita contra els armaments nuclears, del refús de la lògica dels grans blocs militars ?

Com a català crec que el nostre autogovern està profundament amenaçat si el màxim representant de la Generalitat declara que"comprèn el punt de vista" del govern del Sr.Reagan quan aquest decideix invadir militarment un pais independent,com l'illa de Grenada. I crec el mateix quan el partit que avui és al govern de l'Estat, amb el suport de deu milions de vots, calla prudentment davant d'aquesta mateixa invasió i quan el seu màxim representant, el President del Govern, dóna suport a la instal.lació dels missils a Europa.

De quin autogovern parlem, a quina autonomia ens referim si no som capaços d'aixecar la nostra veu contra els qui avui fan impossible tot autogovern en nom dels interessos suprems de la potència que dirigeix cada bloc militar ?

En aquest món nostre no hi ha compartiments estancs,no hi ha causes de llibertat i de democràcia que es puguin impulsar al marge d'altres ni hi ha afirmacions d'entitat nacional compatibles amb l'acceptació de la lògica d'uns blocs que fa impossible aquesta mateixa afirmació .

Quina voluntat nacional pot representar un Parlament capaç de votar afirmativament la instal.lació al territori propi d'uns missils controlats totalment per una potència estrangera i de l'ús dels quals depèn la supervivència mateixa de la pròpia col.lectivitat nacional, que hi posa només el territori físic ? I com podem creure en la sinceritat i la profunditat de la nostra pròpia afirmació nacional si "comprenem" o acceptem aquesta renúncia a la pròpia independència?

L'afirmació de la nostra personalitat col.lectiva, de la nostra voluntat com a poble passa,doncs, per una clara posició en aquesta batalla per la pau. Si per un mal entès partidisme o per la simple cessió a interessos electorals ens desentenem de la qüestió, no sols caurem en una mena de provincianisme tronat sinó que farem del nostre combat polític una simple paròdia:mentre discutim de la nostra autonomia, altres decideixen sobre els seus límits i condicions.

Avui, desembre 1983

Jordi Solé Tura, membre del comitè central del Partit Socialista Unificat de Catalunya, tracta en aquest article de l'antibel·licisme i afirma que, gràcies a les dades recollides en enquestes, es constata que aquest sentiment és estès entre els ciutadans de l'Estat espanyol. Davant d'aquest fet, l'autor fa una sèrie de reflexions sobre com es dóna aquest fenomen a la societat catalana.

Hi ha una Catalunya pacifista?

Les enquestes publicades darrerament semblen coincidir en una important constatació: que al nostre país hi ha un sentiment antibel·licista majoritari. Les enquestes es refereixen al conjunt d'Espanya i no especifiquen res quant a la distribució territorial d'aquest estat d'opinió.

Jo no disposo en aquest moment de dades relatives a Catalunya, però hi ha un fet prou evident que ens pot servir, si més no, de punt de comparació.

Parlo, evidentment, de la concentració per la pau que es va celebrar fa unes setmanes a la plaça dels Països Catalans de Barcelona, amb el suport dels principals partits, de l'Ajuntament de Barcelona i de la Generalitat. Sumant amb generositat, els assistents no passàvem gaire dels 5.000 (cinc mil). La majoria pertanyien al PSUC o el PCC i alguns dels partits que hi donaven suport no van passar d'això, del simple suport verbal. La festa —perquè la concentració va tenir un contingut de festa— va tenir igualment un aire somort, malgrat els esforços dels organitzadors i dels participants.

Si hem de judicar per aquell acte, el sentiment pacifista del poble català és més aviat tebi. Jo em resisteixo a treure aquesta conclusió i crec que l'acte de referència no pot ser l'únic element de judici, primer perquè Barcelona no és tot Catalunya i segon perquè en l'organització mateixa de l'acte hi devien confluir factors difícils d'analitzar però sens dubte capaços d'influir profundament en el resultat final.

Ara, dit això, haig d'afegir immediatament que més enllà d'actes i d'enquestes hi ha una evident incapacitat de mobilització de la majoria de la població catalana per qüestions d'abast general i per problemes que van més enllà del nostre horitzó català immediat.

¿Hi pot haver avui una causa més noble, més urgent, més indiscutible, menys partidista i més col·lectiva que la causa de la pau? La realitat de Catalunya és indestriable de la del conjunt d'Espanya i de la d'Europa. I Europa és avui un continent petit, dividit en múltiples fronteres, en múltiples llengües, en sistemes socials diferents, mancat de recursos energètics fonamentals, ocupat militarment per les dues superpotències i ara ple d'armes nuclears instal·lades i controlades *exclusivament* per aquestes mateixes superpotències.

La decisió dels governants nordamericans d'instal·lar els *míssils* Pershing i Cruise a Europa i la decisió soviètica de contrarestar això amb l'augment del seu propi potencial nuclear converteixen tot el territori europeu en el teatre immediat d'una potencial guerra nuclear i transformen el concepte de sobirania en pur i simple paper mullat.

Quin sentit té, al capdavall, la nostra lluita per l'autogovern, per la nostra afirmació com a poble, si no som capaços de vincular-la a la causa general de la defensa de la pau, de la lluita contra els armaments nuclears, del refús de la lògica dels grans blocs militars?

Com a català crec que el nostre autogovern està profundament amenaçat si el màxim representant de la Generalitat declara que «comprèn el punt de vista» del govern del Sr. Reagan quan aquest decideix envair militarment un país independent, com l'illa de Grenada. I crec el mateix quan el partit que avui és al govern de l'Estat, amb el suport de deu milions de vots, calla prudentment davant d'aquesta mateixa invasió i quan el seu màxim representant, el president del Govern, dóna suport a la instal·lació dels *míssils* a Europa.

¿De quin autogovern parlem, a quina autonomia ens referim si no som capaços d'aixecar la nostra veu contra els qui avui fan impossible tot autogovern en nom dels interessos suprems de la potència que dirigeix cada bloc militar?

En aquest món nostre no hi ha compartiments estancs, no hi ha causes de llibertat i de democràcia que es puguin impulsar al marge d'altres ni hi ha afirmacions d'entitat nacional compatibles amb l'acceptació de la lògica d'uns blocs que fa impossible aquesta mateixa afirmació.

¿Quina voluntat nacional pot representar un Parlament capaç de votar afirmativament la instal·lació al territori propi d'uns *míssils* controlats totalment per una potència estrangera, i de l'ús dels quals depèn la supervivència mateixa de la pròpia col·lectivitat nacional, que hi posa només el territori físic? ¿I com podem creure en la sinceritat i la profunditat de la nostra pròpia afirmació nacional si «comprenem» o acceptem aquesta renúncia a la pròpia independència?

L'afirmació de la nostra personalitat col·lectiva, de la nostra voluntat com a poble passa, doncs, per una clara posició en aquesta batalla per la pau. Si per un mal entès partidisme o per la simple cessió a interessos electorals ens desentenem de la qüestió, no solament caurem en una mena de provincianisme tronat, sinó que farem del nostre combat polític una simple paròdia: mentre discutim de la nostra autonomia, altres decideixen sobre els seus límits i condicions.

Jordi Solé Tura
Membre del comitè central del PSUC

Bústia

Divisió de l'alumnat per criteris lingüístics

En relació a les lletres signades per C.B.O. i J.M.D. aparegudes els dies 1 i 17 del mes present a la secció Bústia, que singularitza força el diari de la vostra direcció, em permetreu de fer uns aclariments en la mesura que afecten els grups de tarda del primer curs de la Facultat de dret de la Universitat de Barcelona en la matèria d'Història del Dret espanyol, l'ensenyament de la qual és encomanat a la segona càtedra i al professorat del departament adscrit a aquesta.

Pel que fa als criteris lingüístics, la normativa que se segueix té el seu origen en un document dels coordinadors de curs. Aquests proposaren en data de 16 de juny d'enguany a la comissió de govern de la Facultat: *«B.3. Los grupos que se formen dentro de cada asignatura deberán dividirse por criterios en los que no se tenga en cuenta la razón del idioma»* ,i aquella l'aprovà en la sessió del 8 de juliol, tot afirmant: «Quant al punt tercer del document esmentat, s'acorda que la distribució per grups es faci per ordre alfabètic».

Aplicant aquests criteris i finalitats, els estudiants de tarda d'Història del Dret es dividiexen en quatre grups segons aquest ordre alfabètic: A-E, F-Ll, M-Q i R-Z, en els quals les classes es fan en la llengua pròpia de cada professor (la castellana en els dos primers, la catalana en els dos darrers), sense que això obsti perquè l'alumne empri la llengua oficial que consideri convenient en qualsevol manifestació oral o escrita.

Si dels principis passem a la praxi, ha calgut introduir correctius en els casos en què no hi ha comprensió passiva de la llengua del professor. Tal cosa, ara per ara i agradi o no, només succeeix en els únics estudiants monolingües: els de llengua castellana.

Un altre tema és que per una possible manca de coordinació s'han vist concentrades les classes donades per professors catalanoparlants en el grup R-Z, segurament per inèrcia en la mesura que anteriorment el «grup en català» tenia com a seu la mateixa aula de l'actual grup alfabètic R-Z; qüestió aquesta per la qual alguns professors en adonarnos-en (però una volta ja començat el curs) mostràrem la nostra preocupació per tal que el curs vinent no es repetís i tots els grups tinguessin almenys una assignatura feta en català.

Estigueu ben segur, senyor director, que el motiu que impulsa la nostra actuació és treure de la situació de «guetto» en què es trobava el «grup català» i afavorir la presència d'aquest idioma entre tot l'alumnat, amb independència de la llengua pròpia. Ara bé: l'argumentació favorable a aquest fet és aplicable *erga omnes* ,i així es poden produir situacions que semblen, a primera vista, discriminatòries envers el nostre idioma i provocadores de determinats exabruptes —permeteu-me qualificar-ho així— contra l'equip dirigent de la Facultat, coronat pel doctor De Reina, el qual sempre s'ha distingit per la seva notable preocupació quant a la normalització lingüística de la Facultat, atesa la seva especial situació sòciolingüística.

Permeteu-me, a més a més, i *motu proprio et certa scientia* , que posi en relleu que el titular de la segona càtedra, doctor Lalinde Abadía, home afable i de qualitats reconegudes per tothom, en aquest aspecte no ha fet altra cosa que aplicar la normativa vigent, tot i no ésser partidari de divisions per criteris alfabètics. **Josep Maria Gay Escoda, professor d'Història del Dret** *(Barcelona).*

Fa més de tres mesos

D'ençà de més de tres mesos intento treure una partida de naixement per al meu fill, a fi que es pugui fer el carnet d'identitat, però a hores d'ara encara no ho he aconseguit.

L'agost passat vaig anar a Barcelona al jutjat (vivim a Sant Cugat, però el meu fill va néixer a Barcelona), i després de mitja hora de cua, en dir que volia el nom en català Xavier, van informar-me que havia de passar a la finestreta 12 «Dpto. de traducciones», però que era tancada per vacances. A fi que a la meva següent visita sabés exactament on era, vaig buscar l'apartat 12 i en veure un jove que hi era assegut vaig preguntar-li si era allí el departament de traduccions. Va dir-me que sí, i tot seguit em va preguntar d'on era jo. Li vaig contestar que de Sant Cugat, i em va manifestar que no calia que anés a Barcelona, ja que això m'ho havien de fer al jutjat de Sant Cugat. Vaig donar-li les gràcies molt contenta d'haver-ho preguntat, ja que així m'estalviaria temps, viatges i diners.

(Passa a la pàg. següent)

La punta

Traca «subirana»

Diuen els qui hi entenen que torna a haver-hi vocacions sacerdotals. Poques, però n'hi ha. Després de la davallada espectacular que va fer tancar tants seminaris i de la important fugida de tants rectors i vicaris cap a la secularització, la cosa clerical sembla haver arribat a una situació estable. Tindrem capellans per temps. No tants com a l'època daurada del Franco «bajo palio» i els rosaris de l'aurora, les processons de Corpus-espectacle-festa major i la Verge de Fàtima (les modes impures l'infern fan cremar), però els suficients.

Un dia el bisbe de Girona, mossèn Camprodon, acabat d'arribar, em deia que, des que es va popularitzar la moto i el cotxe, amb menys capellans es podia fer la mateixa feina. I devia tenir raó.

Els capellans, a més a més, s'han de guanyar la vida. I solen treballar. No és pas que s'hagi imposat aquella idea del capellà obrer que preconitzava algun revolucionari. Però la vida és cara, i la cera paga poc. A part això, hi ha l'escriure. Sempre hi ha hagut capellans que han escrit. I bé, alguns. No cal posar ara una renglera de noms. Diem Verdaguer i callem.

La història dels seminaris catalans dels anys eufòrics és per escriure. I és un tema que agradaria al gran públic, perquè sempre s'havia mirat amb curiositat aquelles àmplies casernes de les quals cada dijous sortia un riu de grans formigues negres que anaven al defora de les ciutats amb bisbe per jugar a pilota amb la sotana arremangada.

Em consta que hi ha algun text escrit, a punt de sortir al carrer, referit als anys més representatius del seminari de Girona. Algun dia el tindreu al carrer, amb signatura figuerenca. Però ara mateix acaba de publicar-se (Editorial Claret) un llibre senzill, planer, divertit i llaminer, que explica amb bona lletra i millor estil les «trapelleries seculars d'un seminari preconciliar».

És un llibre enjogassat, ple d'anècdotes destriades amb cura de capellà trapella i seny de rector responsable. El seminari de Barcelona és —en la memòria de Guillem del Món (ai, Subirà, Subirà, que no pots pas amagar la teva ploma! L'estil de trapella entenimentat et delata al primer cop d'ull)— és, dic, un rosari de divertides situacions escolars, polítiques, religioses, domèstiques i jeràrquiques que els historiadors no haurien conegut mai.

És la teva traca *(La Traca)*. Una traca de festa major, poc escandalosa a l'oïda sensible de l'autoritat eclesiàstica, però en la qual cada espetec obre moltes finestres a la imaginació del laic i moltes més a la nostàlgia dels qui compartiren amb tu aquella traca.

Pius Pujades

Bústia

(Ve de la pàg. anterior)

Però al jutjat de Sant Cugat es van negar a fer els tràmits. Davant la meva insistència, van dir-me que si es posaven per la llei em costaria molt car i més molèsties. D'entrada, em demanarien un certificat de residència, a més de sis o vuitcentes pessetes per despeses de desplaçament per a portar-m'ho. Davant tants arguments, perquè segons sembla, «legalment», et poden fer tant la punyeta, els vaig contestar que optava pel camí més curt, que seria tornar a Barcelona. Aleshores van dir-me que la cosa que si que farien a Sant Cugat seria la traducció del nom.

Senyors, estem acabant el novembre i encara no m'ha estat possible d'aconseguir la gran traducció d'una X per una J.

Un cunyat meu, perquè vol l'escriptura d'un apartament en català, fa més d'un any i mig que s'espera. I volem entrar al Mercat Comú!

Estic pensant seriosament la possibilitats de fer una traducció d'aquesta missiva a l'anglès i enviar-la al «Guiness Records».

«Spain is different!». **Sara Bertran** *(Sant Cugat del Vallès, Vallès Occidental).*

Dejunar o menjar

M.Miret, de Barcelona, en la carta titulada «Aniversari de Luter», publicada el 22 de novembre a la Bústia de l'AVUI, criticava el reformador alemany tot opinant contra ell *que millor és dejunar i fer vot* de castedat que no pas menjar i engendrar.

Totes les opinions són respectables, però podria ser que M.Miret fes aquesta afirmació perquè no hagués llegit encara el llibre d'Alvar Maduell, publicat per editorial Pòrtic l'any 1980, que vol ser una *Teologieta als ravals de la vida* , i que opina exactament el contrari.

Si l'hagués llegit hauria vist les dificultats que impedeixen d'afirmar que «dejunar... i fer vot de castedat són els actes més humans que hi pot haver», prescindint de la llastimosa comparació que diu «els animals no poden fer-ho», però es veu que l«esmentada editorial no ha fet prou esforços publicitaris per tal de difondre l'opinió que deixar d'engendrar podria constituir pecat. També els pecats són només humans. Com les bestieses. Els animals no poden pecar ni poden fer bestieses. Pecar i fer bestieses és trist privilegi d'homes i dones.

Si l'adopció del celibat fos efectivament deixar de complir una obligació primària que cadascú té envers la vida rebuda i envers l'autor suprem de tota vida, M.Miret dubtaria abans d'afirmar que «millor és el vot de castedat» que complir el deure d'engendrar.

M.Miret no deu recordar cap passatge de l'evangeli que recomani fer vots i deu prou saber que el mateix Jesucrist va ser criticat perquè no dejunava tantes vegades com volien que fes els seus criticadors. **J.Girona** *(Sant Joan Despí, Baix Llobregat).*

Concurs Inglada-Guillot

Després de la visita a l'exposició del Concurs Internacional de dibuix Inglada-Guillot, vaig esperar-ne el ressò a la premsa i especialment a l'AVUI. Per això escric quatre ratlles, esperant que surtin a la Bústia.

L'escrit de dijous 17 de novembre a la secció d'Art, referit al premi, al promotor, als seus dibuixos i al primer guanyador del concurs, perfecte. Ara bé: hi he trobat una certa fredor envers els participants, especialment els d'enguany. Comprenc que els dibuixos exposats no tenen la vida que reflecteixen els de dibuixants o pintors ja consagrats (d'altres generacions, i que ens omplen de nostàlgia). Però no valorar els participants, i especialment el guanyador —ni tan sols se'n publica la fotografia—, no ho he trobat bé. He vist bons dibuixants, i l'autor del quadre guanyador, al meu criteri, sobresurt molt ; em fa veure un dibuixant que pot fer omplir moltes planes de la secció d'Art dels periòdics i setmanaris. **Enric Alvarez i Gasulla** *(Montgat, el Maresme).*

Els espais verds de Sants

Al carrer de Sant Antoni, tocant a l'estació de Sants, hi ha una zona teòricament ajardinada però en un estat d'abandó tan gran que mereix d'ésser denunciat públicament.

Quan es va urbanitzar el carrer després de construïda la nova estació central de Sants, l'Ajuntament va tenir la desafortunada idea de fer-hi uns parterres a nivell de les voreres i amb pendent descendent fins arribar a l'alçada del replà d'entrada als edificis.

Com ja era previsible, només quan s'hi va plantar per primera i *única vegada* , vàrem veure gespa i plantes en aquell espai. Però immediatament la manca de civisme de molts vianants en trepitjar-ho, i la ineficiència dels serveis municipals primer en la construcció i després en la nul·la conservació dels parterres els han convertit en un tros de terra erma i seca.

Com a conseqüència d'això, resulta que el que hauria d'ésser una zona verda només serveix per a fer polseguera a l'estiu i perquè s'embussin les clavegueres del carrer quan fa un aiguat com els de dies passats i es provoquin inundacions a totes les plantes baixes.

Amb aquesta situació, que fa anys que dura, els veïns ens preguntem: potser és que sobren espais verds a Sants, o el nostre barri és poc qualificat per a merèixer l'atenció de l'Ajuntament? El Consell Municipal del Districte, al qual ens hem dirigit demanant una solució, té la paraula... **Jaume Farrés i Vilafort** *(Barcelona, Sants).*

L'Orfeó Català

Fa uns dies, «El Periódico» publicà un article d'Augusto Valera titulat «Més que un orfeó», referit a la reestructura de l'Orfeó Català, que ha estat confiada a Salvador Mas.

No entraré en detalls sobre la necessitat i la manera de portar a terme aquesta reestructura, ja que no sóc tècnic en la matèria. Per raons familiars, he viscut molt de prop les conseqüències d'aquesta reestructura; he assistit com a oient a una reunió en la qual tots els cantraires demanaven de conservar el seu lloc en el cor, admetent un perfeccionament simultani per a aquells que a judici dels tècnics ho necessitessin. El resultat obtingut fou negatiu. Tan sols una tercera part ha estat admesa al cor; la resta ha de passar més proves i més endavant ja ho veurem. I aquí torno a l'article del senyor Valera, concretament al final, que diu: *«Que nadie se extrañe si hay que reciclar el coro para cumplir las exigencias artísticas que la historia de l'Orfeó reclama. Pero con cuidado, con delicadeza, sin herir; porque hay quien ha dado toda su vida y toda su ilusión. Quien, muy gratamente, en definitiva, lleva muchos servicios prestados y también es* més que un cantaire».

De compte, delicadesa i sense ferir, res de res. Aquest reciclatge ha costat moltes llàgrimes i disgustos. No s'han tingut en compte els anys de servei a l'Orfeó. Ara resulta que si l'Orfeó no ha anat bé, la culpa és dels cantaires, com si ells no haguessin demanat a la junta directiva, ja temps abans, millors professors de vocalització i solfeig. Jo crec que si un ramat s'esgarria, la culpa no és dels bens, sinó del pastor i dels seus gossos.

Sembla que el senyor Mas té plens poders per a prescindir sense contemplacions, humiliant i fent que es retirin d'avorriment i vergonya, persones molt identificades amb l'Orfeó que durant molts anys han estat quelcom «més que un cantaire». **Josep M.Roig i Serra** *(Barcelona).*

Paquets al Nepal

En el curs d'un viatge, molt recent, que vam realitzar a l'Índia i al Nepal, vam tenir l'avinentesa de visitar un camp de refugiats tibetans.

En aquest camp, situat prop de Kathmandu, una de les ocupacions dels infants (molt nombrosos) és esperar els turistes per tal de donar-los un paperet on, en anglès, indiquen el seu nom i adreça perquè hom els enviï roba per a vestir-se, de la qual estan molt necessitats.

No demanen, evidentment, roba «per a tots els infants», sinó que cadascun (i per aquest motiu s'atropellen i atropellen els turistes) només es preocupa de la «seva» roba...

Per això en aquest paperet figura, sovint escrit amb dificultats evidents, un sol nom, una sola adreça... Pot tractar-se d'una manca de solidaritat, però és molt possible que aquesta individualització sigui causada per altres motius que nosaltres desconeixem.

Sigui com sigui, enviar un paquet més aviat voluminós al Nepal amb garantia d'èxit, no és fàcil. Nosaltres, de moment, malgrat el nostre interès, encara no sabem el sistema que s'ha de seguir.

Per aquest motiu agrairia la publicació d'aquest escrit. Al Nepal, a l'Índia, s'hi va relativament sovint. En aquests viatges turístics la visita als camps de refugiats (per tal d'adquirir catifes i altres objectes que els tibetans elaboren per subsistir) és gairebé obligada. Possiblement, doncs, hi ha, entre els qui ens han precedit, persones que ens podrien informar i fer-ho mitjançant aquest mateix diari.

D'aquesta manera, nosaltres i d'altres visitants que ens acompanyaven i també els qui indubtablement aniran al Nepal pròximament, podrien ajudar no tots els infants tibetans refugiats (els problemes dels tibetans, com els de tots els habitants del Nepal i de l'Índia, és innegable que no es poden solucionar a base de «caritats»), però sí que podrien proporcionar una alegria a alguns dels infants que van aconseguir de collocar el «seu paperet» i que ara esperen «el seu paquet de roba» amb candeletes... **Estanislau Torres** *(Barcelona).*

De l'atur a l'acídia

L'estabilitat previsiblement a llarg termini de l'atur ens ha dut a considerar alternatives no tràgiques per a una situació esdevinguda crònica en la seva incidència.

El llibre de Racionero, tan merescudament ben acollit per la crítica i els lectors, investiga les formes de passar de l'atur a l'oci. A l'oci com a situació creativa, retrobant la seva qualitat positiva clàssica, la mateixa que, etimològicament, va definir el negoci com a no-oci, o sigui, com a situació i activitat negativa.

Aquesta nova manera de contemplar el problema de l'atur ens pot suggerir la comparança entre el «barraquisme» i els «habitatges provisionals». Qüestió de noms, com sempre entre els humans que es distingeixen per la facultat comunicativa i del llenguatge.

Quants països i societats han obligat a viure en «barraques» diverses generacions per no voler admetre la permanència a termini mitjà d'aquesta situació? Dur l'aigua corrent, la llum elèctrica i uns mínims serveis de vigilància i socials a les barraques feia que aquestes esdevinguessin modestos però honorables «habitatges provisionals». El fariseisme, però, que aquella forma d'habitatge «no havia d'ésser» determinava que no fos, si més no en el nom, i mantenia així l'endèmia del barraquisme.

La fixació d'objectius impossibles d'assolir (deixant de banda la teòrica força final de la utopia), és, a termini mitjà, una immoralitat: això és aplicable a la desaparició d'institucions socials com la guerra o l'exèrcit, o de noves tecnologies com la nuclear i els ordinadors. Exemple eminent és la introducció de dos elements irracionals en el camp de la seguretat i la medicina social i que es podrien esquematitzar en dues promeses: «a vostè no li ha de fer mal res» i «vostè no ha de morir», i que poden dur a la fallida els Estats i societats modernes. La crisi del mite modern de l'omnipotència de l'Estat.

La proposta de convertir l'atur en oci és realment fascinant i, des del punt de vista conceptual, plena de suggestions positives.

Però, podem preguntar, en quines condicions psicològiques l'home en atur pot realitzar-se en oci creatiu?

L'home treballador, incitat gairebé en exclusiva pel guany monetari i esperant per la forma més rudimentària i bàrbara de la disciplina simbolitzada pel compliment estricte de l'horari, no ha trobat altra defensa si no és la peresa, com a repugnància al treball, a l'acció, com a lentitud a obrar.

Aquest concepte de la peresa és molt superficial: només presenta la creu de la virtut del treball com a típic valor creat per la societat europea post renaixentista i avalat per la moral de les Esglésies cristianes, especialment les sorgides de la Reforma.

Un concepte molt més vast, i que és el que realment conformava *pecat* segons la més sintètica doctrina escolàstica, era el d'acídia. I havia de ser així, ja que se'ns fa terriblement difícil de creure que la peresa en el sentit limitat de no voler treballar sigui realment un pecat!

L'home en atur i deformat lentament des de la recerca d'un treball poc gratificant en general cap a l'obtenció d'ajuts i subsidis que, innegablement, la societat li deu, pot introduir-se irreversiblement en el camp de l'*acídia* que li ha d'imposar l'accés al creatiu oci que podríem desitjar com a alternativa a l'atur.

L'acídia tomista es la *tristia saeculi*, la tristesa del món, la que més tard Kierkegaard anomenarà la «desesperació de la debilitat», si els psicòlegs parlen dels disturbis en la condició de l'home en atur vénen a referir-se a les conseqüències d'aquesta *acídia* ampliació de la peresa simple que ocasiona la pèrdua del ritme de treball.

L'acídia engendra una *evagatio mentis*, una vagabunda inquietud de l'esperit; que es revela en la *verbositas*, abundància de paraules en la conversa; en la *curiositat*, o insaciable afany de novetats; en la *importunitas*, o dispersió; en la *inquietudo*, o falta interna d'assossec; en la *inesabilitas loci vel propositi*, inestabilitat de lloc i decisió.

Aquesta tremenda descripció, mal sigui feta al segle XIII, és de comprovació pròxima i contemporània!

Sortir de l'atur cap a l'oci creatiu fóra una extraordinària alternativa, aquesta sí realment revolucionària, si el problema no es planteja en termes de supervivència del qui es troba en atur i, el que és tan greu o més, de la «condició social d'atur». El mercat de treball, duríssim, pot obligar a sortir de l'atur cap a un treball pitjor inevitablement admès. O a instal·lar-se en l'atur, com aquells qui s'han instal·lat en l'esclavitud, la corrupció, la mendicitat, i produir en la personalitat la malaltia, ja que no el pecat, de l'acídia. L'autèntic oci només és possible si pressuposem que l'home s'adhereix a un autèntic i veritable sentit (ideològic, artístic; religiós, etc.).

No podem veure amb indiferència com un parell de generacions, amb un percentatge elevadíssim de persones en atur, no tenen altre lenitiu que la promesa, ben falsa, que la seva situació és provisional. D'aquest cultiu de l'acídia; els tomistes veien com en naixia la desesperança.

Amb una situació universal de tal profunditat; no s'hi pot jugar electoralment ni per dir, frívolament, que és «prioritari». Afecta l'estructura ètica de tota la societat humana.

Frederic Roda
de l'Institut Víctor Seix de Polemologia